

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,

Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, declarat de avocatul Aureliu Scorțescu, în numele inculpatului

Coniuhov Dumitru XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>20.10.2017 – 28.12.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>23.01.2018 – 31.05.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>13.08.2018 – 29.01.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>25.03.2019 – 27.01.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>11.06.2020 – 12.08.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 28 decembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Coniuhov Dumitru a fost condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal la 3 ani și 3 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 iulie 2017, în jurul orelor 18.00, inculpatul Coniuhov D., aflându-se în preajma localului „Torro Grill” din str. N. Dimo, mun. Chișinău, acționând de comun acord cu alte persoane necunoscute organului de urmărire penală, având scopul punerii în circulație a semnelor bănești (bancnote emise de organul autorizat a unui alt stat străin) false, a vândut

investigatorului sub acoperire cu pseudonimul „Vitalii Ivanov”, 3 bancnote cu nominalul de 50 euro, cu seria și numărul identic: S 7650629994, anul de emisie 2002, în sumă totală de 150 de euro, care, potrivit raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-3831 din 21.07.2017, sunt realizate din hârtie simplă fără fibre de poliester incolore încorporate în masa suportului, fără să fie lucioasă pe avers și mată pe revers, recuzitele, seria și numărul fiind confecționate cu folosirea formelor de tipar de tip pla-ofset punctiform, nu la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și a hârtiilor de valoare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și probele administrate, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Astfel, inculpatul a recunoscut vina integral și a relatat că în luna februarie 2017, a făcut cunoștință cu o persoană care l-a întrebat dacă știe pe cineva care deține bani falși. Ulterior, a transmis ofițerului sub acoperire 150 euro falși, luați de la Mustață D., și a primit 60 euro în schimb. Regretă cele comise.

Martorul Ivanov V. a declarat că, în calitate de investigator sub acoperire, în baza sarcinilor trasate, l-a telefonat pe inculpat, și, făcând referire la întâlnirile și înțelegerile anterioare cu Costru D. privind punerea în circulație a bancnotelor false de dolari SUA, au convenit să se întâlnească. Ulterior, în urma discuțiilor purtate, fiind înzestrat cu tehnică specială, a procurat de la inculpat trei bancnote de 50 euro false.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 236 alin. (1) Cod penal, ca punerea în circulație a semnelor bănești (bancnote emise de organul autorizat al unui stat străin) false, utilizate pentru efectuarea plăților.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, dar a recunoscut vina și a colaborat cu organul de urmărire penală, anterior nu a fost condamnat, s-a căit sincer și regretă cele săvârșite, conștientizând consecințele acțiunilor sale, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind - recunoașterea vinovăției, concluzionând că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă prin stabilirea unei pedepse cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei, în temeiul art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Nicu Șendrea, a depus apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că instanța de fond a ignorat caracterul infracțiunii comise de inculpat și relațiile sociale la care se atentează, examinând superficial circumstanțele ce țin de individualizarea pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal.

Totodată, instanța de fond a omis specificul aplicării art. 364¹ Cod de procedură penală, care stabilește limitele de pedeapsă care poate fi aplicată în cazul examinării în procedură simplificată.

Ori, infracțiunea prevăzută la art. 236 alin. (1) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar, în corespundere cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, se stabilesc noi limite între 3 ani și 4 luni și 6 ani și 8 luni închisoare. Iar, instanța de fond, aplicând o pedeapsă sub limita minimă, a încălcat prevederile legale, nefiind stabilite circumstanțe excepționale care ar justifica aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Însă, prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 3 luni, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune, nu se va atinge scopul pedepsei penale de corectare a inculpatului. Or, această pedeapsă este prea blândă comparativ cu relațiile sociale la care se atentează, urmând să încurajeze inculpatul și alte persoane la comiterea unor astfel de infracțiuni.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Coniuhov Dumitru, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare.

Conform prevederilor art. 90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei - 1 an și 6 luni urmând a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, iar restul pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă *de probațiune* de 2 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală

Ori, infracțiunea prevăzută la art. 236 alin. (1) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar, în corespundere cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, se stabilesc noi limite între 3 ani și 4 luni și 6 ani și 8 luni închisoare.

Deci, pedeapsa stabilită de instanța de fond de 3 ani și 3 luni închisoare nu se încadrează în limitele legale, sentința urmând a fi casată în această parte.

Totodată, instanța de fond nu și-a motivat soluția privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, în temeiul art. 90 Cod penal.

Astfel, infracțiunea săvârșită de inculpat este una gravă, iar circumstanțe ce ar justifica aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată a executării sau aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege nu au fost stabilite.

În circumstanțele stabilite, sunt incidente prevederile art. 90¹ Cod penal, care prevede că în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că infracțiunea comisă de inculpat este una gravă, iar conform art. 90¹ alin. (3) Cod penal, în cazul infracțiunilor grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar nu trebuie să fie mai mică decât jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată.

Astfel, instanța de apel, din pedeapsa de 3 ani și 6 luni, urma să stabilească un termen de executare reală mai mare de jumătate din termenul respectiv, dar a aplicat un termen de doar 1 an și 6 luni, sub limita minimă prevăzută de legea penală.

În corespundere cu prevederile art. 90¹ Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoarea se admite numai ținând cont de personalitatea inculpatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia. În acest caz instanța este obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc ca temei pentru aplicarea art. 90¹ Cod penal.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Vitalie Pîslaru, solicitând casarea acestei decizii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a indicat că avocata Lilia Prodan, prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, a fost lipsită de licență pentru exercitarea profesiei de avocat din data de 22.12.2017.

Deci, apărătorul inculpatului nu avea dreptul să participe la ședințele de judecată a instanței de apel, ce echivalează cu lipsa apărătorului la judecarea cauzei penale. Mai mult, în dosar lipsește careva referință la apel depusă de apărător, cerere sau demersuri în apărarea inculpatului, ce denotă lipsa apărării efective a inculpatului.

Totodată, din materialele dosarului este evident că agentul sub acoperire a fost inițiatorul, generatorul și provocatorul acțiunilor infracționale, prin faptul că a insistat de mai multe ori, energic a depus eforturi pentru a-l face pe inculpat să-i realizeze vinderea bancnotelor false, acțiuni ce cad sub noțiunea de provocare, lipsind intenția condamnatului de a săvârși infracțiunea, precum și latura subiectivă a infracțiunii incriminate, nefiind întrunite elementele infracțiunii.

În același timp, în partea descriptivă a sentinței este indicat că „...a cunoscut o persoană care l-a întrebat dacă cunoaște pe cineva care deține bani falși. În luna iunie-iulie a transmis ofițerului sub acoperire banii falși primiți de la Mustață D.”

Prin urmare, inculpatul a fost condiționat de către organul de urmărire penală nu numai la săvârșirea infracțiunii, dar și la recunoașterea faptelor pentru finisarea rapidă a examinării dosarului sub pretextul unei soluții mai favorabile pentru el.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2019, recursurile au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că recursul apărării se axează pe dezacordul cu soluția de condamnare a inculpatului, considerând că a avut loc provocarea acestuia la săvârșirea infracțiunii de către agentul sub acoperire, însă se atestă că cauza a fost examinată conform procedurii simplificate, respectiv orice obiecții ale apărării referitor la existența provocării, urmau a fi înaintate până la pronunțarea de către prima instanță a încheierii cu privire la admiterea cererii de soluționare a cauzei în procedura simplificată.

Ori, din momentul pronunțării încheierii privind judecarea cauzei în procedura simplificată, inculpatul și apărătorul nu mai pot renunța, pe parcursul procesului penal, la opțiunea de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate.

Totodată, și-au găsit confirmare argumentele apărării invocate prin prisma temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală.

Astfel, potrivit actelor cauzei, de la etapa urmăririi penale, inculpatul a fost reprezentat de către avocata Lilia Prodan în baza contractului de asistență juridică nr. 127 din 14.06.2017, conform mandatului, aceasta fiind împuternicită să-i reprezinte interesele în fața organului de urmărire penală și în instanțele de judecată de orice nivel. Avocata a participat și la judecarea cauzei în prima instanță, iar, în instanța de apel ședințele au fost amânate de mai multe ori, din diferite motive.

Deși în ședința de judecată din 12.04.2018 inculpatul a fost asistat de către un avocat din oficiu, acesta a solicitat amânarea examinării cauzei, deoarece a încheiat un contract de asistență juridică cu avocata Lilia Prodan.

Ulterior, din motivul neprezentării avocatei, la cererea acesteia și a inculpatului, examinarea cauzei a fost amânată încă de două ori, la dosar fiind anexat mandatul avocatei Lilia Prodan cu nr. 0960193 din 26.04.2018, emis în baza contractului de asistență juridică din 26.04.2018. În ședința din 31.05.2018, în care a fost pronunțat dispozitivul, interesele inculpatului au fost reprezentate de avocata Lilia Prodan.

Ori, avocata Lilia Prodan la examinarea cauzei, nu a informat instanța de judecată că prin decizia din 22.12.2017 a Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților, a fost sancționată disciplinar prin retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și a prezentat în instanță un mandat nou, emis în baza unui contract de asistență juridică încheiat cu inculpatul la 26.04.2018, cu toate că activitatea ei a fost încetată începând cu 30.01.2018, în baza ordinului Ministerului Justiției nr. 81 din 30.01.2018, conform art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură. Informația despre retragerea licenței este publică, fiind reflectată pe site-ul Ministerului Justiției al RM și pe pagina oficială a Uniunii Avocaților din RM, unde este publicată lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat pentru anul 2018.

Prin urmare, în cazul din speța, apărarea înfăptuită în instanța de judecată de către un avocat a cărui licență a fost retrasă, echivalează cu lipsa unei apărări efective, în situația în care la caz participarea unui avocat era obligatorie.

Pe lângă aceasta, și-au găsit confirmare și argumentele acuzării sub aspectul individualizării greșite a pedepsei.

Conform art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor grave.

Totodată, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în privința inculpatului sunt aplicabile noi limite de pedeapsă, adică de la 3 ani și 4 luni la 6 ani și 8 luni.

Instanța de apel corect a stabilit inculpatului pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, însă la aplicarea art. 90¹ Cod penal nu a ținut cont de prevederile alin. (3) al articolului nominalizat, potrivit căruia, în cazul infracțiunilor grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar nu trebuie să fie mai mică decât jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată.

Astfel, partea din pedeapsă stabilită inculpatului pentru a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, și anume de 1 an și 6 luni, este mai mică decât jumătate

din pedeapsa stabilită de instanța de apel de 3 ani și 6 luni, fiind aplicate greșit de către instanța de apel prevederile art. 90¹ Cod penal.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Coniuhov Dumitru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea perioadei arestării preventive de la 21.08.2017 până la 28.12.2017.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța a reținut că instanța de fond a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, încadrând fapta săvârșită de acesta corespunzător probelor administrate.

Însă, pedeapsa aplicată inculpatului, în vederea corectării și reeducării, este prea blândă.

În corespundere cu prevederile art. 61 și art. 75 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților.

Astfel, instanța de fond la aplicarea pedepsei inculpatului a reținut pericolul social al faptei, că acesta anterior nu a fost condamnat, se căiește sincer și regretă cele comise, a recunoscut vinovăția, însă ***neîntemeiat a conchis că corijarea lui este posibilă cu aplicarea art. 90 Cod penal***, ori, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale din partea condamnatului.

Totodată, această pedeapsă este în corespundere și cu regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată la 19.10.1992, potrivit căreia, natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie să fie ***proporțională cu gravitatea infracțiunii*** pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acestuia, ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii.

Ori, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru ***restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate***, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului, iar ***în calitate de circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 din Codul penal, a fost stabilită căința sinceră, care a fost luată în considerație la examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de o reducere a pedepsei cu o treime din cea prevăzută de lege, deci acestor circumstanțe nu le pot fi acordată o dublă valoare juridică și nu pot fi aplicate la suspendarea condiționată a executării pedepsei.***

Prin urmare, instanța de fond urma să-i aplice inculpatului pedeapsa cu închisoare, ***fără amendă*** în limitele sancțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, ***fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.***

Art. 236 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8), noile limite sunt de la 3 ani și 4 luni la 6 ani și 7 luni.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel va ține cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, urmând a-i fi stabilită o pedeapsă mai aspră, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în limita sancțiunilor prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și anume de 3 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

8. Avocatul Aureliu Scorțescu a declarat recurs ordinar, în care solicită *achitarea inculpatului cu încetarea procesului penal* sau casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de recurs a constatat încălcarea dreptului la apărare la etapa examinării cauzei în instanța de apel, însă nu s-a expus și asupra faptului încălcării dreptului la apărare în instanța de fond, inculpatul nefiind asistat de un avocat pe tot parcursul procesului și în prima instanță.

Ori, au fost încălcate prevederile art. 6§1 din CEDO, fiind îngădit și accesul liber la justiție, garantat prin art. 6 CEDO și art. 20 din Constituția RM.

Astfel, cererea inculpatului privind examinarea cauzei în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală nu poate fi luată în considerație de instanța de judecată, pe motiv că aceasta a fost înaintată de inculpat în lipsa unui apărător calificat și competent.

Iar lipsa apărătorului calificat și competent, ca și accesul liber la justiție, nu poate fi limitat doar la competența teritorială a instanței de judecată sau deținerea unui document privind dreptul la activitatea de avocat, aceasta cuprinzând și competența profesională, nu doar formală a avocatului.

Pe lângă aceasta, învinuirea și hotărârile de condamnare ale instanțelor de fond și de apel conțin două argumente - recunoașterea vinovăției și activitatea de investigație sub acoperire a agentului sub acoperire.

Agentul sub acoperire Ivanov V. a declarat că el a telefonat inculpatul, a solicitat întâlnirea și a venit cu propunerea de punere în aplicare a bancnotelor falsificate. Deci, în cazul în care nu erau acțiunile agentului sub acoperire, nu exista nici pretinsa infracțiune.

Totodată, apărarea a invocat că inculpatul a fost victima unei provocări, însă instanțele de fond și de apel nu au analizat punctele în fapt și în drept, pertinente unei modalități care ar permite deosebirea unei capcane de formele legitime de investigație polițistă, care, în contextul jurisprudenței CtEDO (*Khudobin contra Rusiei din 26.10.2006*) se apreciază ca violarea art. 6§1 din CEDO, că condamnarea nu este echitabilă.

Mai mult, CtEDO în cauza Ramanauskas contra Lituaniei din 05.02.2008 a statuat că stabilirea lipsei provocării revine acuzării, mai ales că pretențiile preveniturii nu sunt lipsite de orice verosimilitate, în lipsa unei atare probe contrare, autoritățile judiciare trebuie să examineze faptele cauzei și să ia măsurile necesare pentru descoperirea adevărului în scopul determinării dacă a existat sau nu o provocare, în caz afirmativ, ele trebuie să tragă concluzii în conformitate cu Convenția.

În speță, activitatea organelor de poliție este apreciată ca o instigare la săvârșirea infracțiunii de către inculpat, lipsind probe că în absența intervenției acestora, infracțiunea ar fi fost comisă.

În același timp, în conformitate cu principiul individualizării pedepsei, prescris la art. 7 Cod penal, în coroborare cu criteriile de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 Cod penal, pedeapsa se aplică luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

Însă, instanța de apel indică un singur argument – pedeapsa aplicată de prima instanță este prea blândă, fără a-și motiva soluția de aplicare a unei pedepse mai aspre.

Ori, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, iar aplicarea unei pedepse reale cu închisoarea categoric nu va avea o influență de corectare și formare a unei personalități pentru integrarea normală în societate.

Astfel, instanța de fond nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, nefiind administrate suficiente probe care ar dovedi cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 8) Cod de procedură penală - judecata a avut loc fără participarea apărătorului, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. Conform art. 7, 61, 75 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând perioada de probațiune, care se stabilește în limitele de la 1 an la 5 ani. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de instanța de apel, deoarece, conform descripțivului deciziei atacate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu s-a pronunțat sub nicio formă aspra împrejurărilor enunțate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2019, că: **„în cazul din speța, apărarea înfăptuită în instanța de judecată de către un avocat a cărui licență a fost retrasă, echivalează cu lipsa unei apărări efective, în situația în care la caz participarea unui avocat era obligatorie”**.

Ori, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (*pct. 6., 7. din decizie*);

b) concluzia sumară că: **„nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului, iar în calitate de circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 din Codul penal, a fost stabilită căința sinceră, care a fost luată în considerație la examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de o reducere a pedepsei cu o treime din cea prevăzută de lege, deci acestor circumstanțe nu le pot fi acordată o dublă valoare juridică și nu pot fi aplicate la suspendarea condiționată a executării pedepsei”** contravine prevederilor art. 364¹ alin. (2) și (7) Cod de procedură penală și art. 76 alin. (1) lit. f), alin. (2) Cod penal.

Ori, art. 364¹ alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, nu prescrie ca o condiție obligatorie recunoașterea vinovăției, ci doar ca inculpatul să declare că **recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe**, dispozițiile art. 382–398 Cod de procedură penală urmând a fi aplicate în mod corespunzător.

Iar, art. 76 alin. (1) lit. f), alin. (2) Cod penal prevede clar că, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante contribuția activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea vinovăției, instanța de judecată putând considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin. (1).

În același timp, instanța de apel a omis că, prin hotărârea nr. 19 din 26.03.2018 a Plenului Curții Supreme de Justiție de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești”, pct. 35 alin. (2) din ultima hotărâre (*dublă valență juridică*) a fost exclus;

c) la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, nu a respectat prevederile art. 7, 65, 71 Cod penal, deoarece, a rezumat neclar și divergent că: **„însă neîntemeiat a conchis că corijarea lui este posibilă cu aplicarea art. 90 Cod penal, ori, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală..., *totodată, această pedeapsă este în corespundere cu regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de miniștri, adoptată la 19.10.1992, potrivit căreia, natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acestuia, ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii..., ori, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, instanța de fond urma să-i aplice inculpatului pedeapsa cu închisoare, fără amendă în limitele sancțiunii prevăzute...*”,** la caz neexistând părți vătămate, legea neprevăzând și sancțiunea cu amendă, și nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, asemenea estimări lipsind în descriptivul deciziei contestate.

Împrejurările enunțate relevă că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în latura pedepsei penale, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul întemeiat.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și luând în considerare că, inculpatul a comis o infracțiune gravă, însă, potrivit rechizitoriului: **„circumstanțe ce agravează gradul de vinovăție a învinuitului Coniuhov Dumitru în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, nu s-au stabilit”** (f.d. 154), el a recunoscut vina și a colaborat cu organul de urmărire penală, anterior nu a fost condamnat, s-a căit sincer și regretă cele săvârșite, conștientizând consecințele acțiunilor sale, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, solicitând judecarea cauzei în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, este caracterizat în exclusivitate pozitiv, se impune concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, fiind posibilă dispunerea suspendării condiționate a executării ei, în baza prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, recursului de pe rol necesită a fi admis, cu casarea deciziei atacate în partea dispunerii: **„în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de deținere sub arest lui Coniuhov Dumitru XXXX, de calculat din data reținerii de către organele**

competente, cu includerea timpului reținerii și arestării preventive din 21 august 2017 până la 28 decembrie 2017”, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului pentru o perioadă de probațiune de 3 ani, conform dispozițiilor art. 90 Cod penal.

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Aureliu Scorțescu, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, în privința inculpatului Coniuhov Dumitru XXXX, în partea dispunerii: „în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de deținere sub arest lui Coniuhov Dumitru XXXX, de calculat din data reținerii de către organele competente, cu includerea timpului reținerii și arestării preventive din 21 august 2017 până la 28 decembrie 2017”, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre.

Potrivit art. 90 alin. (1) și (2) Cod penal, a nu executa pedeapsa aplicată dacă, în perioada de probațiune de 3 ani inculpatul Coniuhov Dumitru XXX nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În rest, decizia contestată se menține.

Coniuhov Dumitru XXX urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 04 septembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh